

Djurgårdens Waldorfskoleförening
kansli@waldorfskolan.se

Rektorn vid Djurgårdens Waldorfskola
merit.kempe@waldorfskolan.com

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn i Djurgårdens Waldorfskola
i Stockholms kommun

Tillsyn i Djurgårdens Waldorfskola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Stockholms kommun under 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Djurgårdens Waldorfskola besöktes av Skolinspektionen mellan den 3 och 5 december 2013.

Fakta om skolan

Djurgårdens Waldorfskola, som är en fristående skola med Waldorfinriktning, är belägen på Gärdet i Stockholms kommun. Huvudman för skolan är den ideella föreningen Djurgårdens Waldorfskoleförening (org.nr. 802422-2641). Vid tidpunkten för tillsynen omfattar skolan förskoleklass och grundskolan årskurserna 1-8. Från och med läsåret 2014/15 omfattar skolan även årskurs 9. Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har en ekonom och en studierektor/handläggare. Skolans fritidshem omfattar elever till och med årskurs 6 men de flesta eleverna tillhör förskoleklassen och årskurserna 1-3. För elever från årskurs 4 erbjuder skolan också en öppen fritidsverksamhet, så kallad fritidsklubb. Sammantaget finns det vid tillsynstillfället 107 elever från förskoleklass och årskurserna 1-6 i skolans båda fritidsverksamheter.

Årskurs 3

Enligt Skolverkets nationella statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i matematik och svenska läsåret 2012/13 nådde 83 procent av de 12 elever som gjorde proven kravnivån på samtliga delprov. För riket var motsvarande resultat 68 procent i matematik och 78 procent i svenska.

Enligt skolans samlade redogörelse har strax över 90 procent av samma elevgrupp nått kunskapskraven i de naturorienterande och de samhällsorienterande ämnena (NO respektive SO). I matematik var det strax under 80 procent av eleverna som nådde kunskapskraven och i svenska var andelen 90 procent. Sammantaget visar skolans sammanställning att resultaten i engelska och svenska är högre än året innan och att resultatet för matematik är detsamma som läsåret innan.

Årskurs 6

Det saknas uppgifter på SIRIS gällande hur många elever som nådde kravnivån på de nationella ämnesproven i matematik, engelska och svenska läsåret 2011/12 eftersom det endast fanns sju elever i årskurs 6 det läsåret. Skolans uppgifter gällande de nationella proven läsåret 2011/12 visar att cirka 70 procent av eleverna uppnådde kravnivån på samtliga delprov i matematik och

engelska. Andelen som klarade delproven i svenska var som lägst 71 procent och i ett delprov uppnådde samtliga elever kravnivån.

Av skolans egen sammanställning framgår att 75 procent av eleverna i årskurs 6 uppnådde kravnivån för betyget E i matematik, engelska, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, bild, slöjd och musik. Motsvarande uppgifter gällande NO och SO var att 63 procent uppnådde kravnivån. I svenska var det 50 procent som uppnådde kravnivån. Enligt uppgifter i SIRIS gällande resultaten i riket var det 79 procent som uppnådde kravnivån i samtliga delar av det nationella provet i matematik och 82 procent i svenska.

Läsåret 2012/13 fanns det 17 elever i årskurs 6 och resultaten i samtliga ämnen visade på en förbättring. Skolans sammanställning över hur många elever som uppnådde kravnivån visar att 100 procent av eleverna uppnådde kravnivån för betyget E i bild, engelska, idrott och hälsa, musik och svenska samt att 88 procent uppnådde kravnivån i matematik och 94 procent i NO, SO och slöjd. Eleverna i årskurs 6 hade ingen undervisning i hem- och konsumentkunskap under läsåret 2012/13.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att eleverna vid Djurgårdens Waldorfskola ges förutsättningar att nå de nationella målen och skolan uppvisar över lag goda kunskapsresultat. Vidare bedömer Skolinspektionen att det i allmänhet råder arbetsro för eleverna och att elever och personal bemöter varandra med ömsesidig respekt.

Tillsynen visar dock att eleverna måste ges ökade möjligheter till inflytande över utbildningen, och att skolan inte ger eleverna möjlighet att nå kunskapskraven i hem- och konsumentkunskap i årskurs 6 eftersom man inte erbjuder undervisning i ämnet förrän i årskurs 7 eller 8.

Av tillsynen framgår att både rektorn och huvudman bedöms ha goda kunskaper i skolans inre arbete och att de är väl förtrogna med den undervisning som bedrivs. I intervjuer med lärare och rektorn framgår till exempel att undervisningen regelbundet utvärderas och att de tillsammans analyserar elevernas måluppfyllelse. Däremot har inte rektorn sett till att eleverna har tillgång till skolbibliotek i enlighet med författningskraven, något som skolan behöver åtgärda.

Skolinspektionen bedömer att skolan identifierar elever som riskerar att inte nå kunskapskraven, och att elever som behöver det får det särskilda stöd som en utredning visar att de behöver. Lärarna beskriver bland annat att de ger individanpassad undervisning till elever som behöver det och att det oftast finns två pedagoger i klassrummen.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Djurgårdens Waldorfskola att vidta nedanstående åtgärd för att avhjälpa påtalade brist. De vidtagna åtgärderna ska senast den 21 mars 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Djurgårdens Waldorfskola måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. Formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Av läroplanen framgår att lärarna har ett utpekat ansvar för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 674) anges att eleverna har rätt till inflytande över undervisningen, skolmiljön och verksamheten i övrigt. Kravet på att eleverna ska stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen innebär att det inte är tillräckligt att eleverna ges möjlighet att ta del i detta arbete utan det krävs ett mer aktivt arbete från skolans sida.

Utredningen visar att det vid Djurgårdens Waldorfskola finns brister gällande elevernas möjlighet till inflytande. I samtal och intervjuer med elever framkommer att de ges inflytande över klassens timme, men att det för övrigt är läraren som enskilt beslutar om arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Eleverna uppger att läraren har en förbestämd plan som de följer i undervisningen, men att det händer att eleverna får vara delaktiga i beslut om redovisningsform. I intervjuer med lärare bekräftas att elevernas möjlighet till inflytande behöver förbättras. Rektorn bekräftar att elevinflytandet är ett utvecklingsområde för Djurgårdens Waldorfskola.

Utredningen visar sammanfattningsvis att eleverna inte ges ett aktivt inflytande över utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Djurgårdens Waldorfskoleförening föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 9 § skollagen och Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Djurgårdens Waldorfskola måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att det dagliga arbetet är inriktat mot elevernas utveckling och lärande och mot att de nationella målen.

Motivering*Hem- och konsumentkunskap*

I skollagen anges vilka ämnen undervisningen i grundskolan ska omfatta. Den garanterade undervisningstiden i varje ämne regleras i grundskolans timplan och i läroplanen beskrivs vad utbildningen ska omfatta och vilka kunskapskrav som ska nås i varje ämne samt när dessa kunskapskrav ska nås. Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen.

Vid dokumentstudier samt av intervjuer med elever, lärare och rektor framgår att skolan inte ger eleverna möjlighet att nå de kunskapskrav som finns för ämnet hem- och konsumentkunskap i årskurs 6 då man inte erbjuder undervisning i ämnet förrän i årskurs 7 eller 8.

I komplettering i efterhand uppger rektor att elever i årkurs 6 tidigare har haft hem- och konsumentkunskap implementerat i andra grundskoleämnena och att eleverna i årskurs 6 ska få undervisning i hem- och konsumentkunskap från vårterminen 2014.

Av tillsynen framgår att hem- och konsumentkunskap inte erbjuds i enlighet med gällande författningar. Djurgårdens Waldorfskolaförening föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

Lgr 11, 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektors ansvar

Omfattning och resurstillgång**Bedömning**

Djurgårdens Waldorfskola måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Se till att eleverna har tillgång till skolbibliotek.

Motivering*Skolbibliotek*

Enligt skollagen ska elever i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek. I läroplanen framhålls biblioteket som en del av skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

Med skolbibliotek avses enligt förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 284) en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande.

På Djurgårdens Waldorfskola finns ett iordningställt utrymme som benämns elevbibliotek och delas med en fristående gymnasieskola belägen i samma fastighet. Det så kallade elevbiblioteket omfattar litteratur av olika slag. I intervju uppger eleverna att elevbiblioteket inte finns tillgängligt för dem annat än i lärares sällskap. Det framgår både i intervjuer med elever och med lärare att det även saknas lämplig litteratur för alla åldrar. Vidare uppger eleverna att skolbiblioteket inte används i undervisningen, vilket bekräftas av vissa lärare under lärarintervjuerna. Det utrymme som omnämns elevbibliotek saknar också andra medier än litteratur, som exempelvis datorer att använda till informationssökning.

Rektor och huvudman uppger att skolbiblioteket är under uppbyggnad och att det eventuellt ska byta lokalisering för att lösa tillgängligheten för eleverna. Rektorn uppger i ett senare skede av utredningen att eleverna kommer att få tillgång till biblioteket från och med senare delen av december 2013 och att skolan kommer att komplettera utbudet med elevdatorer.

Av tillsynen framgår att eleverna inte har tillgång till skolbiblioteket i enlighet med författningarnas krav. Djurgårdens Waldorfskolaförening föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 36 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Anna Rydin
Enhetschef

Agnetha Hedenbergh
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.